

**КОНТРОЛЬ ТА
ОЦІНЮВАННЯ
УСПІШНОСТІ У НАВЧАННІ**

Суть перевірки результатів навчання полягає у виявленні рівня засвоєння знань учнями, який повинен відповідати освітньому стандарту з даної програми, даного предмету.

Найважливішими принципами діагностування і контролю успішності учнів є

об'єктивність

систематичність

наочність

**диференційованість
та індивідуальний
характер**

**вимогливість
учителя**

єдність вимог

Як складова частина процесу навчання контроль має такі функції

освітню

**виховну
стимулюючу**

**розвивальну
діагностичну
управлінську**

Види контролю

- попередній
- побіжний (поточний)
- періодичний або тематичний
- підсумковий
- заключний

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу (усне, письмове опитування, практична перевірка).

Форми, методи й засоби контролю в дидактиці початкової освіти розглядаються у взаємозв'язку, за їх допомогою визначають результативність навчально-пізнавальної діяльності учнів і педагогічної діяльності вчителя. **Прийнятними для початкової школи є форми контролю: індивідуальні; групові.**

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

<https://www.st.school.social/kryteriyi-otsinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-uchniv/>

Для оцінювання учнів початкової школи використовуються два типи оцінки:

- вербальна (особистісні надбання) – оцінювальне судження;
- рівнева – оцінювальне судження із зазначенням рівня результату (початковий (П); середній (С); достатній (Д); високий (В)).

Також використовуються самооцінювання, взаємооцінювання й ухвалення рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Формувальне оцінювання є не лише результатом навчання, а й стимулом для подальших досягнень. Його мета – формування (або форматування) освітнього процесу з урахуванням навчальних потреб кожного учня.

Унікальними особливостями формувального оцінювання є:

- безперервність (починається з перших днів навчання у школі та триває постійно);
- спрямованість на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем матеріалу та на запобігання утруднень на подальших етапах навчання;
- постійне спостереження за динамікою розвитку особистісних якостей учня, рівня сформованості навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами;
- формування впевненості щодо власних можливостей та навичок школярів;
- рівноправний діалог між учнем та вчителем;
- самооцінювання дитиною своєї роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями);
- озвучення оцінювального судження вчителя після висловлення учнем своєї думки;
- аналіз навчального поступу дитини та планування диференційованої, індивідуальної роботи щодо подолання виявлених і попередження можливих утруднень. Це можна робити за допомогою перевірки всіх письмових робіт школярів.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ МАЄ НАДАТИ УЧНЕВІ ВІДПОВІДІ НА ВСІ ТРИ ПИТАННЯ: «КУДИ Я ЙДУ?», «ДЕ Я ТЕПЕР?» ТА «ЩО Я МАЮ РОБИТИ, АБИ ДІЙТИ ДО ЦІЛІ?». А ОСЬ ЗРОБИТИ ЦЕ ВЧИТЕЛЬ МОЖЕ РІЗНИМИ СПОСОБАМИ.

НА РІВНІ «КУДИ Я ЙДУ?»:

- НАДАЄ ЧІТКЕ ТА ЗРОЗУМІЛЕ БАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МЕТИ ТА КІНЦЕВОГО РЕЗУЛЬТАТУ;
- ДЕМОНСТРУЄ ЗРАЗКИ РОБІТ ВИСОКОГО ТА НИЗЬКОГО РІВНІВ УСПІШНОСТІ.

НА РІВНІ «ДЕ Я ТЕПЕР?»:

- ДОПОМАГАЄ УЧНЯМ СТАВИТИ ВЛАСНІ ЦІЛІ;
- НАДАЄ РЕГУЛЯРНИЙ ОПИСОВИЙ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК;
- НАВЧАЄ ОЦІНЮВАТИ ВЛАСНІ ДОСЯГНЕННЯ.

НА РІВНІ «ЩО Я МАЮ РОБИТИ, АБИ ДІЙТИ ДО ЦІЛІ?»:

- ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНЮВАННЯ ВИЗНАЧАЄ НАСТУПНІ КРОКИ В НАВЧАННІ УЧНІВ;
 - НАДАЄ ІНСТРУКЦІЮ, ОРІЄНТОВАНУ НА ПОТРЕБИ КОЖНОГО УЧНЯ;
 - НАДАЄ УЧНЯМ МОЖЛИВОСТІ ВІДСТЕЖУВАТИ СВОЇ УСПІХИ У НАВЧАННІ, РОЗМІРКОВУВАТИ НАД НИМИ ТА ДІЛИТИСЯ НИМИ З ІНШИМИ.
-

Труднощі формувального оцінювання

5 порад для ефективного формування оцінювання

Технологічна освітня галузь

Від теорії до практики. Цей прийом допоможе визначити, на якому рівні учні зрозуміли матеріал та формувати їхні вміння застосовувати теоретичні знання на практиці. Після пояснення нового теоретичного матеріалу попросіть їх об'єднатися в пари та описати один або декілька варіантів практичного застосування знань з теми, що вивчається. Учні можуть відповідати усно або письмово.

Надішліть дослідницьку пропозицію. Попросіть учнів подати імітаційну або реальну дослідницьку пропозицію із зазначенням того, що вони хотіли б дослідити за темою, яка вивчається. Попросіть їх обговорити, що вони будуть досліджувати, чому їм цікавий цей аспект і як вони це робитимуть.

«1*2*4». Сенс цієї вправи полягає у виконанні завдання у 3 етапи: індивідуально кожним школярем, у парах і творчих групах. План її проведення такий:

- поставте школярам запитання та запропонуйте протягом 3-5 хвилин знайти на нього відповідь. Попросіть декількох учнів озвучити свої варіанти;
 - запропонуйте школярам об'єднатися у пари, протягом 3-5 хвилин порівняти свої тексти та створити спільний текст. Декілька пар можуть представити результати своєї роботи класу;
 - попросіть пари об'єднатися у творчі групи по 4 особи та протягом 7-10 хвилин попрацювати з текстами, створених у парах, узагальнити та поглибити їхній зміст.
 - у фіналі кожна команда має представити свій варіант вирішення проблеми.
-

Квитки на вхід та вихід

Це простий та ефективний формат перевірки знань, який легко адаптувати до будь-якого формату навчання. Для початку підготуйте два шаблони квитків із переліком тверджень для кожного. Це можуть бути звичайні роздруківки, різнокольорові картки, таблиці чи навіть онлайн-форми. Обирайте найбільш зручний варіант.

Вхідні квитки призначені для аналізу рівня засвоєння матеріалу попереднього уроку чи перевірки домашнього завдання.

На початку заняття учні мають записати короткі тези, що розкривають наступні пункти вивченого матеріалу:

- **головна ідея;**
- **найдивовижніша ідея;**
- **найзаплутаніша частина;**

Такі завдання сприяють кращому засвоєнню та запам'ятовуванню матеріалу.

А наприкінці заняття запропонуйте учням записати три окремі твердження:

- **3 аспекти, які я не знав раніше;**
- **2 аспекти, які мене здивували на уроці;**
- **1 аспект, який мені сподобався.**

Рекомендуємо встановити часові межі виконання завдання та неодмінно забезпечити зворотній зв'язок.

Живий музей

Ця творча підсумкова стратегія оцінювання фактично представляє собою підготовку виставки, на якій учні виступають у ролі експонатів музею, а вчитель – у ролі відвідувача.

- Запропонуйте учням обрати ключові ідеї з вивченої теми та підготувати коротку (на 2-3 хвилини) презентацію чи доповідь.
 - На початку уроку учні (або групи учнів) розходяться класом та завмирають, а вчитель розпочинає екскурсію.
 - Біля кожного експонату вчитель зупиняється, натискає уявну кнопку, «оживляючи» експонат. Учень проводить презентацію та завмирає, а педагог продовжує екскурсію.
-

Самооцінка

Учні можуть використовувати цей прийом для оцінки власного навчального прогресу.

Попросіть їх поставити собі оцінку за вивчений матеріал та пояснити, чому вони вважають, що отримали саме її. Нехай школярі детально опишуть, за що саме вони поставили таку оцінку, розкажуть, чи виникли в них сумніви.

